

THE AIRE CENTRE
Advice on Individual Rights in Europe

**REGIONAL
ANTI-CORRUPTION
INITIATIVE**

Studija slučaja

Albanija

- Oduzimanje imovine od trećih lica -

Ova studija slučaja odnosi se na sprovođenje Zakona br. 10192 od 3. decembra 2009. „o sprečavanju i borbi protiv organizovanog kriminala, trgovine ljudima i drogom i korupcije primjenom preventivnih mera obezbjeđenja imovine“, koji je izmijenjen i dopunjen Zakonom br. 70/2017 i koji je poznat pod nazivom „Antimafijaški zakon“, budući da se njime organima daju najveća ovlaštenja u borbi protiv organizovanog kriminala u pogledu oduzimanja imovinske koristi.

Istragu imovine je pokrenulo Tužilaštvo za teška krivična djela u skladu sa zahtjevom Okružnog tužilaštva u Valoni, a u vezi s krivičnim postupkom pokrenutim protiv E.B., koji je bio osumnjičen za krivično djelo „pranje imovinske koristi stečene krivičnim djelom“ iz člana 287. Krivičnog zakonika.

Tokom istrage koju je sprovelo Okružno tužilaštvo u Valoni je utvrđeno da je S.B., ocu (pokojnog) I.K. i E.B., izdata dozvola kojom je legalizovana petospratnica površine 2.500m² na zemljištu ukupne površine 3.199 m². Vrijednost zgrade je bila značajna. Budući da su (pokojni) I.K. i E.B. bili pod istragom zbog trgovine drogom, oni i njihova imovina potpadali su pod dejstvo Antimafijaškog zakona. Tužilaštvo za teška krivična djela je tokom preliminarne istrage utvrdilo da je imovina znatne vrijednosti bila registrovana na ime S.B. (oca). Ova imovina nije bila srazmjerna njegovim prihodima budući da se nije bavio nijednom profitabilnom zakonitom djelatnošću.

Kako bi imovinu zaštitilo od prenosa na treće lice, Tužilaštvo je Sudu za teška krivična djela u Tirani podnijelo zahtjev za određivanje mjere privremenog oduzimanja. Sud za teška krivična djela, koji je jedini sud nadležan da sprovodi Antimafijaški zakon i istrage imovine vezane za njega, odobrio je zahtjev i odredio privremenu mjeru oduzimanja navedene imovine S.B. Ovaj zahtjev, kao i dokumenti prikupljeni tokom istrage Tužilaštva za teška krivična djela i sudske policije, razmotren je u prisustvu tužioca. Nakon što je obaviješten o odluci prvostepenog Suda za teška krivična djela o privremenom oduzimanju imovine, S.B. je na nju izjavio žalbu Apelacionom sudu za teška krivična djela u Tirani. Taj sud je potvrdio odluku o privremenom oduzimanju imovine, obrazloživši da to predstavlja preliminarnu mjeru koja je određena radi zamrzavanja imovine za koju se sumnja da je pribavljena kriminalnim radnjama, konkretno trgovinom opojnim supstancama u zemljama EU od strane albanskih državljana (pokojnog) I.K. i E.B.

Nakon privremenog oduzimanja imovine, Tužilaštvo za teška krivična djela je sprovelo iscrpnu istragu u vezi sa imovinom, koja je podrazumijevala prikupljanje sve dokumentacije o kriminalnim radnjama i imovini lica pod istragom, (pokojnog) I.K. i E.B., kao i njihovog oca S.B., na čije je ime imovina registrovana.

Po okončanju istrage u vezi s krivičnim postupkom, Tužilaštvo je prvostepenom Sudu za teška krivična djela podnijelo zahtjev za trajno oduzimanje imovine registrovane na ime S.B.

Pravobranilac optuženog je tokom prvostepenog postupka tvrdio da je S.B. dobio od trećih lica velike pozajmice i da je ta sredstva iskoristio kako bi sagradio zgradu koja je predmet oduzimanja. U svojstvu trećih lica su na raspravu pozvani A.M., A.G., H.M. i B.M. Prvostepeni Sud za teška krivična djela je po okončanju postupka odlučio da prihvati zahtjev koji mu je podnijelo Tužilaštvo i da naloži trajno oduzimanje nepokretnosti S.B. i prenos vlasništva nad njom na državu.

Na ovu odluku prvostepenog suda je izjavljena žalba Apelacionom sudu za teška krivična djela. Taj je sud razmotrio žalbu i odlučio da predmet vrati prvostepenom Sudu za teška krivična djela na ponovno razmatranje od strane drugog vijeća zbog pogrešno i

nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Tužilaštvo za teška krivična djela se tokom ponovljenog postupka pozvalo na spise italijanskih pravosudnih organa i tvrdilo da postoje dokazi da se u Italiji protiv E.B. i (pokojnog) I.K. vode krivični i sudski postupci zbog krivičnih djela „neovlaštenog posjedovanja i prometa opojnih supstanci“ u saizvršilaštvu i „učesća u međunarodnim organizacijama koje se bave neovlaštenom trgovinom, posjedovanjem i prometom opojnih supstanci“ u saizvršilaštvu.

Sumnjalo se da je sva imovina koja je predmet oduzimanja stečena od prihoda ostvarenih kriminalnim radnjama kojima su se u inostranstvu bavili E.B. i njegov (pokojni) brat I.K., sinovi S.B. Kada je riječ o oduzetoj imovini, tužilac je tvrdio da su ispunjeni određeni uslovi za njeno oduzimanje propisani članovima 22. i 24. Antimafijaškog zakona. Prvo, ona je pribavljena kao rezultat kriminalnih radnji E.B. i (pokojnog) I.K. Drugo, vrijednost imovine o kojoj je riječ nije bila srazmjerna prihodima osumnjičenih i članova njihove porodice. Treće, imovina o kojoj je riječ se nalazila u neposrednom posjedu lica pod istragom. Uprkos činjenici da je registrovana na ime oca, on sâm je izjavio da je zgrada plod investicija njegovih sinova E.B. i (pokojnog) I.K.

Pravobranilac optuženog je tvrdio da je zgrada izgrađena sredstvima koja su stekli članovi porodice S.B. u Albaniji i ostali članovi njegove porodice koji već godinama žive u Italiji. Ova imovina je registrovana na ime S.B. samo zato što je on glava porodice u cilju očuvanja porodične sloge i jedinstva. Veliki dio izgradnje realizovan je iz zajmova od drugih lica koja su pozvana na sud u svojstvu trećih lica. Članovi porodice, poput B.B., G.B., A. B., L.B., pred sudom su tvrdili da su radili u Italiji i tamo ostvarili prihode značajne vrijednosti.

Pored dokumentarnih dokaza i onih koje se izveli svjedoci strana u postupku, sud je također angažovao vještaka da procijeni vrijednost imovine. Sud je pored toga angažovao vještaka za knjigovodstvo da izračuna zakonite prihode S.B. i njegovih članova porodice i razliku između prihoda i rashoda.

Po tvrdnjama finansijskih stručnjaka, postojala je negativna likvidnost u iznosu od 17.818.531 albanskih leka. Nakon što je proučio dokaze, Sud je odobrio zahtjev za oduzimanje imovine pošto je u postupku potvrđeno da imovina na ime S.B. nije pribavljena iz njegovih zakonitih prihoda, već da je rezultat investicija novca stečenog kriminalnim radnjama njegovih sinova.

Apelacioni sud za teška krivična djela je potvrdio odluku prvostepenog Suda za teška krivična djela